

6. So zvestami a dojmami je potrebné pracovať

Sk 11

1 Medzitým sa apoštoli a bratia žijúci v Judsku¹ dopočuli, že Božie slovo prijali aj pohanovia. 2 Keď prišiel Peter do Jeruzalema, dohovárali mu tí, ktorí boli spomedzi obrezaných: 3 „Vošiel si k neobrezaným mužom a jedol si s nimi.“ 4 Peter im začal rad-radom vysvetľovať: 5 „Bol som v meste Joppe, modlil som sa a vo vytržení som mal videnie, že zostupuje z neba akási nádoba, akoby veľká plachta, spustená za štyri rohy a prišla až ku mne. 6 Pozorne som sa do nej zahľadel a videl som tam štvornohé pozemské zvieratá, divú zver, plazy a nebeské vtáky. 7 Počul som aj hlas, ktorý mi hovoril: „Peter, vstaň, zabíjaj a jedz!“ 8 Odpovedal som: „To nie, Pane. Veď do mojich úst nikdy nevošlo nič poškvrnené alebo nečisté.“ 9 Ale hlas z neba mi druhý raz povedal: „Čo Boh očistil, ty nenazývaj poškvrneným.“ 10 Toto sa zopakovalo tri razy a potom sa všetko zasa zodvihlo do neba. 11 Hneď nato pri dome, v ktorom sme boli, zastali traja muži, poslaní ku mne z Cézarey. 12 A Duch mi povedal, aby som šiel s nimi a nerobil rozdiely. So mnou išli aj títo šiesti bratia. Vošli sme do domu toho muža. 13 On nám rozpovedal, ako videl vo svojom dome anjela, ktorý sa tam postavil a povedal: „Pošli do Joppe a zavolaj si Šimona, prímením Peter. 14 On ti povie slová, ktorými budeš spasený ty a celý tvoj dom.“ 15 Len čo som potom začal hovoriť, zostúpil na nich Duch Svätý, a to tak, ako zostúpil na začiatku aj na nás. 16 Vtedy som si spomenul na slovo Pána, ktorý povedal: „Ján krstil vodou, ale vy budete pokrstení Duchom Svätým.“ 17 Ak im teda Boh daroval taký istý dar ako nám, ktorí sme uverili v Pána Ježiša Krista, ktože som potom ja, aby som mohol prekážať Bohu?“ 18 Keď to počuli, upokojili sa a oslavovali Boha, hovoriac: „Boh teda aj pohanom daroval pokánie, aby mali život.“

¹ teda komunity v Jeruzaleme a v okolí, ktorých členovia boli všetci židovského pôvodu.

1. V jedenástej kapitole nám Lukáš približuje situáciu, ktorá nastala po pokrstení Kornélia a jeho domu. Išlo o veľkú, prelomovú udalosť, a tak chýr o nej predišiel Petra a jeho návrat. Židovské komunity v Jeruzaleme a v okolí to začali komentovať a zdá sa, že mnohí veľmi negatívne. Peter pri svojom príchode nedostáva otázky, ale výčitku. Vo viere Petrových kritikov hrali veľkú úlohu predpisy Mojžišovho zákona a to veľké a zvláštne, čo sa odohrало pred a počas návštevy Kornélia im akosi ušlo.

1.1. Vidíme, že *veriaci z obriezky* síce uverili v Krista, ale presvedčenie o dôležitosti predpisov Zákona im zostalo dôležitejšie. Ich optika viery a života zostala starozákonná. Táto skutočnosť nás učí, že prijať vieru ešte neznamená prijať ju automaticky v plnosti jej slobody a otvorenosti. Aj naša viera môže byť úprimná, ale zároveň môžu existovať mnohé presvedčenia, ktoré nás neotvárajú novým veciam, ale držia nás v našich schémach. A s tým treba bojovať.

1.2. To, že si *veriaci z obriezky* utvorili svoju mienku na základe správ nemožno odsúdiť. Nie je možné neurobiť si nejaký úsudok, ak niečo počujeme. Ba dokonca môžeme vysloviť aj nejaké výčitky, ako tí veriaci z obriezky. Dôležité však je, aby sme nezačínali výčittkami (nie každý je sv. Peter) a hlavne, aby sme sa otvorili a vedeli počúvať vysvetlenie od tých, čo udalosti priamo zažili, a pochopili hlboké dôvody ich konania. Je zlé, keď žijeme len z počutých vecí a nechceme si nechať veci vysvetliť.

2. Peter si preto dáva veľmi záležať na tom, aby dôkladne porozprával, čo sa vlastne stalo a či naozaj obстоjí výčitka o tom, že vstúpil do domu pohanov. Toto obrovské úsilie Petra podčiarkol aj sv. Lukáš, keď znovu reprodukuje udalosti, ktoré sme čítali v predchádzajúcej kapitole. A robí to verne. Lenže tá vernosť, to nie je len kopírovanie, ale aj obohatenie. Pozrime sa na to, čo tento skrátený text vynecháva a čo, naopak, prináša nové.

2.1. V desiatej kapitole nám Lukáš prináša udalosti ako komentátor, hoci miestami vstúpi do Petrovho vnútra. Petrova obhajoba v tejto 11-tej kapitole (verše 11,5-12) je stručná a veľmi osobná. Peter začína jednoducho tým, že bol v Joppe, potom, že mal tri krát sa opakujúce videnie o čistých a nečistých zvieratách, ktoré mal jesť, a hneď na to prišli poslovia od Kornélia. Ďalej hovorí, že povzbudený Duchom bez váhania ide do domu pohanského stotníka, nespomína detaily návštevy (verše 10,24-29 napr. Kornéliov postoj úcty a pod.), stručne spomenie Kornéliove svedectvo o zjavení anjela a napokon nečakané zostúpenie Ducha. Napriek zostručneniu rozprávania v Petrovej reči nachádzame v nej aj niektoré nové prvky.

2.2. Zatiaľ čo v desiatej kapitole sa píše, že s Petrom išlo do stotníkovho domu niekoľko bratov (v. 10,23: *sprevádzali ho niektorí bratia z Joppe*) v jedenástej kapitole Peter poukazuje veľmi konkrétne: *So mnou išli aj títo šiesti bratia*. (verš 11,12). Toto nám prezrádza, že Peter si týchto bratov zobral ako svedkov. On a šiesti, to je sedem mužov, ktorí dosvedčujú to, čo Boh vykonal v Joppe a v Cézarey.

2.3. Druhá zaujímavá zmena sa nachádza vo verši 11,12, kde Peter hovorí: *A Duch mi povedal, aby som šiel s nimi a nerobil rozdiely*. V desiatej kapitole toto povzbudenie nie je ešte také jasné². Vidieť, že táto reč je už jasnou interpretáciou videnia.

2.4. V Petrovej reči však nachádzame aj významný veľmi originálny dovetok: Peter si spomenul na slovo Pána, ktorý povedal: *„Ján krstil vodou, ale vy budete pokrstení Duchom Svätým.“* (verš 11,16, ktorý odkazuje na Sk 1,5) Pokrstenie Duchom Svätým je silná téma prvej Cirkvi, ktorú okrem Skutkov 1,5 nachádzame vo všetkých 4 evanjeliách (Mt 3,11; Mk 1,8; Lk 3,16; Jn 1,33). Novosťou je to, že Duch sa vylieva

² Sk 10, 19-20 hovoria takto: Keďže Peter ešte stále premýšľal o videní, Duch mu povedal: „Pozri, hľadajú ťa traja muži. Vstaň teda, zíd' dolu a bez váhania choď s nimi, lebo ja som ich poslal.“

priamo na pohanov a popri tejto skutočnosti sa rodí nový odvážny krok Cirkvi: prestať rozlišovať veci čisté a nečisté, zvlášť v oblasti vzťahu Židov a ostatných národov. Budeme vidieť, že tento nový odvážny krok bude mať ešte náročnú cestu uprostred veriacich z obriezky ako o tom svedčia kapitoly 14-15. (napäté Jeruzalemské zhromaždenie, ktoré skončí kompromisným riešením). Jedenásta kapitola, nad ktorou uvažujeme nám ukazuje, že v prvej chvíli Peter získal a presvedčil svojich najväčších kritikov (možno išlo len o menšiu konkrétnu skupinu). Boli schopní dať do úzadia strach z nesplnenia Zákona a otvoriť sa: *Keď to počuli, upokojili sa a oslavovali Boha, hovoriac: „Boh teda aj pohanom daroval pokánie, aby mali život.“*

3. Záverečná veta a najmä záverečné slovo *život* nám ukazujú syntézu kresťanskej viery. Ona nie je len o predpisoch a ich dodržiavaní, ale o živote. A život zase nie len o práci a námahe - čo samozrejme aj je – ale aj o radosť, ktorá triumfuje nad námahami i bolesťami. Ide o radosť, ktorá pramení z viery, zo zjavenia sa Božej milosrdnej lásky. V tejto oblasti najzrozumiteľnejším prorokom, ktorý nás znovu upriamil na radosť z viery zostáva pápež František a jeho prvá exhortácia. Nechajme sa podmaniť jeho slovami:

Radosť zo stretávania sa s Kristom má poraziť sebecký smútok (EG 1-2). Ak máme ducha pokánia, ak urobíme krôčik ku Kristovi, on nás začlení do svojej radosti. On sám odpúšťa sedemdesiatdva krát. Znovu a znovu sa vracia, aby si nás naložil na plecía. Nik nám nebude môcť zobrať dôstojnosť, ktorú nám dáva táto nekonečná, neustála láska. On nám umožňuje zdvihnúť hlavu a začať odznova; s nehou, ktorá nás nikdy nesklame a ktorá nám vždy vie prinavrátiť radosť. Neutekajme od Kristovho vzkriesenia, nepokladajme sa za porazených, nech už sa stane čokoľvek. Ved' nič nie je mocnejšie ako jeho život, ktorý nás ženie vpred (EG 3).

4. Nech nám táto stať Skutkov i tieto výzvy pápeža Františka pomôžu nájsť ten správny kľúč k prežívaniu pôstneho času. Lebo nejde o to, čoho sa zriekneme, aké silné predsavzatia máme a či ich stopercentne dodržiavame, ale ide o to, **či cez pokánie prichádzame k životu**. Radosť viery dosahujeme, keď sa otvoríme svedectvu o Božej láske, ktorá sa neobmedzuje len na nás, ale vylieva sa na všetkých.

1. Nepoužívam niekedy výčitky skôr než otázky?
2. Keď počúvam o nejakých veciach (v spoločenstve i celkovo) som ochotný počúvať a hľadať podstatu vecí?
3. Pri počúvaní a skúmaní toho, čo sa deje ma vedie skromnosť, alebo vo svojom sebavedomí sa cítim majiteľom pravdy?
4. Uvedomujem si, že Duch Svätý môže pôsobiť slobodne, aj mimo našich predstáv a pravidiel? Túžim sa stať spolupracovníkom Ducha Svätého?
5. Moje pokánie mi vracia radosť a obnovuje môj život?